

การวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง
ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ
และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
กับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ
และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
กับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงาน

พิจิตรา ปฏิพัตร

30 ส.ค. 2556

3 2 4 9 3 8

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

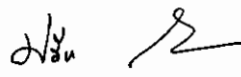
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

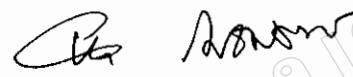
ตุลาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พิจิตรา ปฏิพัตร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา มีประดิษฐ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.ชิงชัย เมธพัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

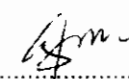

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์วิชัย พงษ์ธาราธิกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา มีประดิษฐ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชิงชัย เมธพัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พรทิพย์ เย็นใจ)

คณะสาธารณสุขศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวัฒนกุล)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประกอบการศึกษาค้นคว้าและวิจัย จนทำให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา มีประดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ชิงชัย เมธพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วิรัช พงษ์ธาราธิกุล และคุณสมพร ศรีมโนภาย ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และได้ให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ขอขอบคุณศิษย์เก่าภาควิชาสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย และพนักงานทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยบูรพา และขอขอบพระคุณคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่สนับสนุนทุนการศึกษาให้กับผู้วิจัย มา ณ ที่นี้ด้วย

และขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอขอบคุณพ่อก่อน แม่เจ็กตั้ง ปฏิพัตร คุณนรินทร์ อาสนะ และเพื่อน ๆ ที่ให้ความสนับสนุนและกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บพกัริ บวรอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

พิจิตรา ปฏิพัตร

52921117: สาขาวิชา: อาชีวอนามัยและความปลอดภัย; วท.ม. (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย)

คำสำคัญ: เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ/ คณะกรรมการความปลอดภัย

อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน/ บทบาท/ บุคลิกภาพ/ วัฒนธรรมความปลอดภัย

พิจิตรา ปฏิพัตร: ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับ วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน (THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ROLES OF PROFESSIONAL SAFETY OFFICERS, SAFETY COMMITTEES AND WORKERS' SAFETY CULTURE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ปวีณา มีประดิษฐ์, Dr.Ph., ชิงชัย เมธพัฒน์, Ph.D., 76 หน้า ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน ในด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ที่ทำงานในสถานประกอบกิจการนั้น ๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 86 คน คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำนวน 312 คน และแรงงานในสถานประกอบกิจการเดียวกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพที่สมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 736 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ชุดที่ 2 คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และชุดที่ 3 สำหรับแรงงาน ผลการศึกษาพบว่า ทั้งการปฏิบัติตามบทบาทตามกฎหมาย และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน อย่างมีนัยสำคัญ < 0.05 ดังนั้นจากผลการศึกษาครั้งนี้ ควรมีการปลูกฝังให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอและปรับบุคลิกภาพให้มีความกระตือรือร้น มั่นใจในตนเอง กล้าตัดสินใจ และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จภายในเวลา เพิ่มความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มเติมปัจจัยและบทบาทหน้าที่ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่นอกเหนือจากกฎหมายกำหนด

52921117: MAJOR: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY; M.Sc.

(OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY)

KEYWORDS: PROFESSIONAL SAFETY OFFICER/ SAFETY COMMITTEE/ ROLE/
PERSONALITY/ SAFETY CULTURE

PICHITRA PATIPAT: THE RELATIONSHIP OF THE ROLES BETWEEN
PROFESSIONAL SAFETY OFFICERS, SAFETY COMMITTEES AND WORKERS' SAFETY
CULTURE. ADVISORY COMMITTEE: PARVENA MEPRADIT, Dr.Ph., CHINGCHAI
METHAPHAT, Ph.D. 76 P. 2012.

This study is aimed to determine the role performances following the laws of the professional safety officers and safety committee correlate with the safety culture of employees. The subjects were divided into three groups which included 86 professional safety officers, 312 safety committees, and 736 employees from the same enterprises. Data were collected by 3 sets of questionnaires. The first was used for the professional safety officer, the second for the safety committee and the last one for the employees. The results showed that both following roles performances and personal factor of the professional safety officers and the safety committees were related to safety culture of employee significantly ($p < 0.05$). The authors suggest that, professional safety officers and safety committee should perform their duties according to the law and improve personality to be active, self-confidence and courage to strive to complete work in time, as well as believing in their own potential. Future study should focus on other factors such as the roles of professional safety officer and safety committee in other areas not included in the law.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่.....	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์การวิจัย.....	7
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพและ	
คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	9
บทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพและ	
คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	10
บุคลิกลักษณะ.....	14
วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
3 วิธีการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	34
การปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับวิชาชีพและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ สภาพแวดล้อมในการทำงานต่อคนงาน.....	34
ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ และ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	36
ระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน.....	38
ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความ ปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความ ปลอดภัยในการทำงานของคนงาน.....	39
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการ ทำงานระดับวิชาชีพและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ สภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของคนงาน.....	46
5 สรุปและอภิปรายผล.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	61
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	67
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพระดับวิชาชีพต่อคนงาน.....	35
2 การปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อคนงาน	36
3 จำนวน ร้อยละของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	37
4 จำนวน ร้อยละของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	37
5 ระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน.....	39
6 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน.....	40
7 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานด้านพฤติกรรมเพื่อนร่วมงาน.....	40
8 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานด้านการเสนอแนะด้านความปลอดภัย.....	41
9 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร.....	41
10 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานด้านการมีส่วนร่วมกับงานความปลอดภัย.....	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงาน.....	43
12 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านพฤติกรรมเพื่อนร่วมงาน.....	43
13 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านการเสนอแนะด้านความปลอดภัย.....	44
14 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร.....	45
15 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติบทบาทตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านการมีส่วนร่วมกับงานความปลอดภัย.....	45
16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงาน.....	46
17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านพฤติกรรมเพื่อนร่วมงาน.....	47
18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านการเสนอแนะด้านความปลอดภัย.....	48
19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของโรงงานด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร.....	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับวิชาชีพกับ ระดับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ด้านการมีส่วนร่วมกับงานความปลอดภัย.....	50
21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัย ในการทำงานของพนักงาน.....	51
22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัย ในการทำงานของพนักงานด้านพฤติกรรมเพื่อนร่วมงาน.....	52
23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัย ในการทำงานของพนักงานด้านการเสนอแนะด้านความปลอดภัย.....	53
24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัย ในการทำงานของพนักงานด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร.....	54
25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระดับวัฒนธรรมความปลอดภัย ในการทำงานของพนักงานด้านการมีส่วนร่วมกับงานความปลอดภัย.....	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University